

Asia: VN/25123/2024

## **Kansallisen ennallistamissuunnitelman ympäristöarviointia koskeva suunnitelma**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Pydyttynä lausuntona kansallisen ennallistamissuunnitelman ympäristöarviointia koskevasta suunnitelmasta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Metsäteollisuus ry pitää ennallistamistoimia tärkeinä ja hyödyllisinä. Oikein valittuina ja kohdennettuina ne vahvistavat kansallista luontopääomaamme pitkälle tulevaisuuteen ja lisäävät metsäteollisuuden kilpailukykyä osana puhdasta siirtymää.

Kansallisen ennallistamissuunnitelman ohjausryhmä on 13.3.2025 hyväksynyt reunaehdot ennallistamissuunnitelman laatimiseen. Reunaehtojen kohdassa 3 todetaan, että suunniteltujen toimien tulee olla oikeudenmukaisia ja niiden vaikutukset tulee olla arvioitu. Reunaehdoissa todetaan, että suunnitelmassa yhteensovitetään erilaisia näkemyksiä, huolehditaan kansalaisten perusoikeuksien toteutumisesta sekä arvioidaan suunniteltujen toimien kansantaloudellisia, aluetaloudellisia sekä maaseutuvaikutuksia. Lisäksi reunaehdoissa todetaan, että jatkuvana työnä arvioidaan ennallistamissuunnitelman ympäristö-, taloudellisia ja muita vaikutuksia eri sektorien toimintaympäristöön ja kilpailukykyyn. Metsäteollisuus ry muistuttaa, että kaikki ennallistamissuunnitelmaa koskevat arvioinnit tulee toteuttaa näiden reunaehtojen puitteissa.

Metsäteollisuus ry katsoo, että SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi on tärkeä osa kansallisen ennallistamissuunnitelman laatimista ja arviointien kokonaisuutta. Pelkkä SOVA-menettely ei kuitenkaan yksin riitä, vaan ennallistamissuunnitelman toimeenpanon vaihtoehdot tulee arvioida edellä mainittujen reunaehtojen mukaisesti monipuolisesti ja kokonaisvaltaisesti läpi koko valmisteluprosessin. Vaikutusten arvioinneissa tulee huomioida mm. vaikutukset kansantalouteen, aluetalouteen, vientituloihin, yritysten toimintaedellytyksiin, työpaikkoihin, maaseudun elinvoimaan

ja raaka-aineomavaraisuuteen. Myös toimenpiteiden välittömät ja välilliset kustannusvaikutukset tulee olla tiedossa ennen kuin valintoja tehdään.

Arviointia on syytä tehdä yhteensovittamista ja monitavoitteellisuutta hakien. Ennallistamisasetuksen tärkeänä tulokulmana voidaan pitää luonnontilan parantamisen ja taloudellisen toiminnan yhteensovittamista. Tärkeää on myös toimien toteutettavuus, hyväksyttävyys ja kustannustehokkuus.

SOVA-laissa ympäristövaikutuksella tarkoitetaan suunnitelman tai ohjelman välitöntä ja välillistä vaikutusta Suomessa ja sen alueen ulkopuolella myös luonnonvarojen hyödyntämiseen. Erityisesti tämän kohdan nojalla vaikutukset puun saatavuuteen tulee arvioida huolellisesti. SOVA-lain puitteissa tulee myös arvioida ennallistamisasetuksen toimeenpanon mahdollisia vaikutuksia hakkuiden tai ruuantuotannon siirtymiseen Suomen ulkopuolelle. Arviointia on myös näiltä osin tehtävä useasta eri tulokulmasta, kuten vaikutukset monimuotoisuuteen, talouteen, vientituloihin, työpaikkoihin, raaka-aineiden omavaraisuuteen ja kansalliseen turvallisuuteen.

Suunnitelmassa todetaan, että ympäristöarvioinnin yhteydessä Syke tuottaa laadullisen yhteenvedon taloudellisista vaikutuksista. Taloudellisia vaikutuksia tultaisiin tarkastelemaan yhtäaikaaisesti ympäristövaikutusten kanssa vaikutuksia koskevan kokonaiskuvan rakentamiseksi. Metsäteollisuus ry painottaa, että taloudelliset vaikutukset tulee arvioida aina määrällisesti eli euroissa. Taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on syytä tehdä tiivistä yhteistyötä muiden tutkimuslaitosten kanssa.

#### Ympäristöarvioinnin viisi vaihetta

Ensimmäisessä vaiheessa Syke kehittää arviointilomakkeen, jonka avulla teemaryhmät arvioivat ennallistamissuunnitelman toimenpiteiden vaikutuksia. Metsäteollisuus ry toteaa, että sidosryhmien mahdollisuus kommentoida lomaketta poistaisi mahdollisia epäloogisuuksia ja voisi tuoda oleellisia täydennyksiä lomakkeeseen.

Toisessa vaiheessa ympäristövaikutuksia tunnistetaan ja arvioidaan teemaryhmissä. Metsäteollisuus ry toteaa:

- Arviointilomakkeen avulla voidaan tunnistaa, missä määrin toimenpiteitä toteutetaan jo nyt osana luonnon monimuotoisuutta edistäviä ohjelmia (esim. Helmi-, METSO-, NOUSU- ja Ahti-ohjelmat).
- Erityisen tärkeää on tunnistaa vapaaehtoiset keinot, joita toteuttavat niin maanomistajat kuin metsäalan toimijatkin. Tällaisia ovat mm. PEFC ja FSC-metsäsertifiointijärjestelmät sekä hyvän

metsänhoidon suositukset. Lisäksi on syytä tiedostaa, että käytössä olevien toimien myönteiset vaikutukset metsäluontoon näkyvät viiveellä.

- Arvioinnissa on tärkeä tunnistaa, mitä toimenpiteitä jo tehdään ja mitä lisäpanostuksia esitetään toimenpidevaihtoehdoiksi.
- Arvioinnissa tulisi etsiä ja tarkastella toimenpiteitä, jotka ovat monitavoitteisia, kannustavia ja toteutettavia sekä yhdistävät taloudellisen toiminnan ja luonnon tilan parantamisen.

Arvioinnin kolmannessa vaiheessa Syke kokoaa ympäristöselostuksen. Metsäteollisuus ry katsoo, että annettavien suositusten on syytä noudattaa ennallistamissuunnitelmalle laadittuja reunaehtoja.

Neljäs vaihe on kuuleminen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta ja ympäristöselostuksesta. Metsäteollisuus ry korostaa, että sidosryhmien kanssa on käytävä keskustelua käytännön ratkaisuvaihtoehdoista jo valmistelun aikana ja metsäalan toimijoita on kuultava laajasti ympäri Suomea.

Vaiheessa viisi ympäristöarvioinnin tulokset otetaan huomioon, kansallisen ennallistamissuunnitelma hyväksytään ja siitä tiedotetaan. Metsäteollisuus ry:n näkemyksen mukaan monitavoitteiset ja yhteensovittavat toimenpiteet turvaavat luontoarvoja ja varmistavat Suomen kilpailukyvyn.

Tanhuanpää Krista  
Metsäteollisuus ry